

**Predhodno mnenje Evropskega odbora regij – Prihodnost politike EU za čist zrak v okviru cilja ničelnega onesnaževanja**

(2020/C 324/06)

<b>Poročevalec:</b>	János Ádám KARÁCSONY (HU/EPP), član sveta Tahitótfalu
<b>Referenčni dokument:</b>	Predhodno mnenje

**POLITIČNA PRIPOROČILA**

EVROPSKI ODBOR REGIJ

**Uvodne opombe**

1. pozdravlja evropski zeleni dogovor <sup>(1)</sup>, ki ga je predlagala nova Evropska komisija, cilj ničelnega onesnaževanja za okolje brez strupov, ki je ena od treh prednostnih nalog, ki jih je omenil novi komisar za okolje, in predvsem akcijski načrt za ničelno onesnaževanje zraka, vode in tal, ki naj bi bil sprejet leta 2021;
2. je seznanjen z naraščanjem javne podpore za ambiciozne ukrepe za izboljšanje kakovosti zraka v EU, kot je razvidno iz posebne raziskave Eurobarometra iz leta 2019 o stališčih glede kakovosti zraka. Vse večja zaskrbljenost zaradi onesnaženosti zraka ob intenzivni mobilizaciji mladih v zvezi z okoljem služi kot izhodišče za ambiciozne ukrepe na tem področju;
3. ugotavlja, da je onesnaženost zraka še vedno največje okoljsko tveganje za zdravje ljudi v EU, saj vsako leto povzroči skoraj 500 000 prezgodnjih smrti (desetkrat več kot je žrtev prometnih nesreč). Povezana je z boleznimi dihal, srca in ožilja, možgansko kapjo in rakom, ima pa tudi znatne škodljive učinke na podnebje, ekosisteme, grajeno okolje – vključno s kulturno dediščino – in gospodarstvo;
4. opozarja, da je izkušnje s pandemijo COVID-19 pomembno vključiti v prihodnje politike. Po eni strani lahko govorimo o možni povezavi med onesnaženostjo zraka in resnostjo posledic okužbe s koronavirusom <sup>(2)</sup>, zato mora biti boj proti onesnaževanju zraka med glavnimi prednostnimi nalogami načrta EU za okrevanje. Po drugi strani je bilo zaradi precejšnjega zmanjšanja prometa, industrijske proizvodnje in drugih dejavnosti v času omejitve gibanja občutno manj onesnaženja zraka in obremenitve s hrupom. Državljeni so lahko bolj neposredno spoznali, da bolj zdravo okolje, manj prometa, bolj odprti javni prostori in rešitve, ki temeljijo na naravi, bistveno pripomorejo k njihovemu dobremu počutju. Ta zgodovinska priložnost, da ustvarimo nekaj boljšega, je deležna velike podpore;
5. ugotavlja, da se kakovost zraka v Evropi v zadnjih letih postopoma izboljšuje, vendar številne države članice ne izpolnjujejo veljavnih standardov in jih je trenutno več kot polovica v postopkih za ugotavljanje kršitev. Ugotavlja tudi, da raven drobnih delcev (PM<sub>2,5</sub>), ki so eno od najbolj nevarnih onesnaževal zraka za dihala ljudi, v Evropi ni bistveno upadla;
6. ceni delo, ki so ga opravile države članice, evropske institucije in mednarodne organizacije, ko so ocenjevale in obravnavale onesnaženost zraka <sup>(3)</sup>;

<sup>(1)</sup> [https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal\\_sl](https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sl)

<sup>(2)</sup> Nedavno objavljena študija o ocenjevanju ravni dušikovega dioksida (NO<sub>x</sub>) kot dejavnika, ki povečuje smrtnost zaradi koronavirusa (COVID-19) (*Assessing nitrogen dioxide (NO<sub>x</sub>) levels as a contributing factor to coronavirus (COVID-19) fatality*), kaže, da je bilo 78 % od 4 443 smrtnih primerov zabeleženih v štirih regijah v severni Italiji in eni regiji v okolici Madrida v Španiji. Teh pet regij je imelo najslabšo kombinacijo ravni NO<sub>x</sub> in gibanja zraka, ki je preprečevalo razpršitev onesnaženega zraka.

<sup>(3)</sup> Evropska komisija je nadalje razvila in udejanjila okvir politike EU za čist zrak: direktiva o nacionalnih obveznostih zmanjšanja emisij, ki je nadomestila direktivo o nacionalnih zgornjih mejah emisij, je uvedla zahteve glede zmanjšanja emisij v obdobju 2020–2029 in od leta 2030 dalje, forum za čist zrak se je izkazal kot uspešna platforma za razpravo o kakovosti zraka, objavljene pa so bile tudi ugotovitve preverjanja ustreznosti direktiv o kakovosti zunanega zraka. Svet EU je nedavno sprejel sklepe o izboljšanju kakovosti zraka, Evropsko računsko sodišče je objavilo Posebno poročilo št. 23/2018 – Onesnaženost zraka: naše zdravje še vedno ni dovolj zaščiteno (UL C, 324, 13.9.2018, sztr. 12), Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) pa trenutno pregleduje svoje smernice za kakovost zraka, da bi morebiti leta 2021 izdala nove.

7. ponovno poziva k celostnemu pristopu, ambiciozni evropski politiki za nadzor virov onesnaževanja ter povezanosti evropske imisijske in emisijske politike tako v smislu ambicioznosti ciljev kot rokov <sup>(4)</sup>. Poziva, naj se upoštevajo ugotovitve posvetovanja v okviru mreže regionalnih središč OR <sup>(5)</sup>, v katerem se je proučevalo izvajanje direktiv EU o kakovosti zunanjega zraka in o nacionalnih zgornjih mejah emisij, ter priporočila iz njegovega mnenja *Osmemu okoljskemu akcijskemu programu naproti (EAP)* <sup>(6)</sup>;

8. opozarja na posebno odgovornost lokalnih in regionalnih oblasti na tem področju tako za prihodnje generacije kot za državljane danes, zlasti ranljivejše skupine, ter je na podlagi izkušenj s celotno krizo zaradi COVID-19 prepričan, da je mogoče doseči spremembe. Zato podaja naslednja priporočila:

## Morebitne nove pobude

### Zakonodajni ukrepi

9. je seznanjen, da je bilo pri preverjanju ustreznosti direktiv o kakovosti zunanjega zraka ugotovljeno, da so bile pri izboljševanju kakovosti zraka delno uspešne in je mogoče še kaj izboljšati. Na podlagi priporočil Svetovne zdravstvene organizacije priporoča, da bi pri tovrstni reviziji upoštevali morebitno vključitev ultrafinih delcev in črnega ogljika, saj je njihova škodljivost za zdravje velika. V zvezi z učinki na zdravje bi bilo treba pozornost preusmeriti z ocenjevanja kakovosti zraka na merjenje izpostavljenosti ljudi onesnaženemu zraku. Pričakuje, da bodo pravočasno pripravljene ustrezni zakonodajni predlogi, sam pa bo s predlogi z lokalnega in regionalnega vidika prispeval k tem postopkom, če in ko bo to primerno;

10. se strinja, da so sedanja pravila o spremljanju dobra podlaga za pridobivanje primerljivih in zanesljivih podatkov o merjenju kakovosti zraka, vendar je treba sisteme spremljanja, ki jih določijo posamezne države članice, še bolj uskladiti. Priporoča, naj lokalne in regionalne oblasti v večji meri sodelujejo pri določanju lokacij za posamezna merilna mesta;

11. ugotavlja, kot je navedlo Evropsko računsko sodišče, da so bili standardi EU glede kakovosti zraka določeni pred skoraj 20 leti in da so nekateri izmed njih veliko nižji od smernic Svetovne zdravstvene organizacije in od ravni iz priporočil na podlagi najnovejših znanstvenih dokazov o učinkih na zdravje ljudi;

12. podpira napoved Evropske komisije, da bo predlagala tesnejše usklajevanje standardov kakovosti zraka s smernicami Svetovne zdravstvene organizacije, ki se trenutno pregledujejo, vendar opozarja na ugotovitve v nadaljevanju. Glede na veliko število držav članic, ki veljavnih standardov ne izpolnjujejo, je primerno, da se po potrebi omogoči dodatna pomoč pri izvajanju ter zagotovi ustrezen in pozorno spremljan časovni okvir za doseganje skladnosti. Meni, da so pravila o emisijah še posebej učinkovit pristop, zato priporoča, da se več pozornosti nameni njihovi poostitvi. Hkrati pozdravlja dejstvo, da lahko države članice, regije ali mesta, če to želijo, na lastno pobudo uporabljajo strožje mejne vrednosti, kar nekatere tudi že počnejo;

13. poudarja, da se je treba bolj osredotočiti na ureditev na področju emisij, saj je zmanjšanje emisij pri viru (preprečevanje onesnaževanja) boljši način za doseganje čistega zraka. Direktiva o nacionalnih zgornjih mejah emisij državam članicam predpisuje ambiciozne zaveze za zmanjšanje emisij, vendar so potrebni tudi sektorski predpisi na ravni EU. Z evropsko zakonodajo se lahko zagotovijo bolj enaki konkurenčni pogoji, saj imajo lahko strožje lokalne zahteve za zmanjšanje emisij negativne gospodarske učinke. Zakonodaja EU bi morala tudi preprečiti preusmerjanje onesnaževanja na druge lokacije, npr. med sosednjimi mesti, državami ali celinami ali z izvažanjem dizelskih avtomobilov iz zahodnih evropskih mest, ki so prepovedale njihovo uporabo, v vzhodno Evropo, Afriko ali druge dele sveta. Pozornost bi bilo treba nameniti nekaterim področjem, ki v zadnjem času niso bila urejena, kot so (celinska) plovba, emisije v cestnem prometu, ki ne vključujejo izpušnih plinov (obraba zavor in pnevmatik), dizelski agregati (za napajanje v mestih), letalstvo ali majhne kurilne naprave (<1 MW<sub>th</sub>), kot so kurilne peči in kotli na les ali premog v gospodinjstvih. Posebno pozornost je treba nameniti pogojem pri dejanski vožnji in uporabi;

<sup>(4)</sup> Sveženj ukrepov *Čist zrak za Evropo* <https://cor.europa.eu/SL/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-1217-2014>.

<sup>(5)</sup> <https://cor.europa.eu/sl/news/Pages/consultation-air-quality.aspx>

<sup>(6)</sup> CDR 1672/2018.

### Financiranje

14. poudarja, da je na splošno premalo ciljno usmerjenih sredstev EU za ukrepe za kakovost zraka, pripravo in izvajanje načrtov za kakovost zraka ter sprotno spremljanje in izboljšanje kakovosti zraka na splošno. Tudi postopek pridobivanja sredstev je težaven, zato ga je treba bistveno poenostaviti, da bi bili pozivi k financiranju uspešni. Zbiranje finančnih sredstev za tovrstno financiranje bi moralo temeljiti na načelu „onesnaževalec plača“;

15. ugotavlja, da se visoko onesnaževanje z delci v EU pojavlja zlasti v velikih mestnih aglomeracijah, močno industrializiranih regijah in najrevnejših območjih, ki se pogosto soočajo tudi z energijsko revščino. Zato je treba sektorske prehode (kmetijstvo, promet, industrija in energetika) in onesnaževanje zraka obravnavati skupaj in s prilagojenim pristopom. Financiranje je bistvenega pomena, saj na uspešnost izvajanja programov za kakovost zraka pomembno vplivajo finančna sredstva. Poleg tega nekatere regije ne trpijo le zaradi neugodnih socialno-ekonomskih razmer, temveč tudi zaradi neugodnih geografskih ali podnebnih razmer, zato v boju proti onesnaževanju zraka potrebujejo dodatno podporo;

16. opozarja na izzive, s katerimi se soočajo lokalne in regionalne skupnosti pri prehodu na trajnostnost, med njimi izboljšanje kakovosti zraka. Pozdravlja sporočilo Evropske komisije *Proračun EU kot gonilo načrta okrevanja za Evropo* in jo poziva, naj poenostavi in okrepi dostop do možnosti financiranja EU, zlasti iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, programa LIFE in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, da bi lahko uresničili širše cilje, s katerimi bi se izboljšala tudi kakovost zraka, zlasti tiste, ki so vključeni v načrte za kakovost zraka v okviru direktiv o kakovosti zunanjega zraka. V zvezi s tem je bistveno zagotoviti skladnost med projekti, ki jih financira EU, in politikami nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov, da bi tako čim bolj povečali njihove učinke. Države članice in Evropsko komisijo zato poziva, naj spodbujajo tesno sodelovanje z lokalnimi in regionalnimi oblastmi pri oblikovanju ustreznih strategij, politik in programov;

17. poziva k uvedbi spodbud ali priznanj za uspešne lokalne in regionalne oblasti;

### Izboljšanje izvajanja

#### Upravljanje na več ravneh, sodelovanje, izvajanje in izvrševanje

18. ugotavlja, da so bile pri preverjanju ustreznosti ugotovljene težave pri izvajanju, pri čemer je bilo poudarjeno, da so pomanjkljivi načrti za kakovost zraka in nezadostna zavezanost držav članic sprejemanju ustreznih ukrepov povzročili precejšnje zamude pri doseganju standardov kakovosti zraka. Opozarja, da so bile eden bistvenih razlogov za nizko učinkovitost načrtov za kakovost zraka tudi prejšnje vrednosti emisij vozil v EU, ki niso ustrezale dejanskim voznim pogojem;

19. ugotavlja, da onesnaženost zraka povzročajo različni viri: naravni, čezmejni, nacionalni, regionalni in lokalni (tudi na ulični ravni). V boju proti onesnaževanju bi bilo treba emisije zmanjšati na vseh ravneh, pri čemer bi morala vsaka raven prevzeti svoj del odgovornosti. Za učinkovito izboljšanje bosta potrebna tesno in učinkovitejše sodelovanje in komunikacija med različnimi ravnmi upravljanja. Regionalni organi bi lahko imeli usklajevalno vlogo med lokalno in nacionalno ravno, prav tako pa bi bilo treba zbirati in razširjati dobre prakse. Sodelovanje bi bilo treba razširiti, tako da bi vključevalo podjetja, znanstvene ustanove in druge ustrezne deležnike ter splošno javnost;

20. ugotavlja, da so posebna orodja, kot je TAIEX-EIR Peer-to-Peer, že na voljo in da jih nekaj držav članic ter lokalnih in regionalnih oblasti že uspešno uporabljajo;

21. pozdravlja prizadevanja za sklenitev mednarodnega sporazuma o preprečevanju čezmejnega onesnaževanja zraka. Evropska komisija in države članice tesno sodelujejo v nekaterih delovnih skupinah, projektih skupinah in programih sodelovanja v okviru Konvencije o onesnaževanju zraka na velike razdalje prek meja (CLRTAP) (ali krajše Konvencije o zraku) Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo (UNECE). Pozdravlja tudi lanskoletno vzpostavitev foruma za mednarodno sodelovanje v zvezi z onesnaževanjem zraka, ki bi lahko pospešil izboljšave na področju kakovosti zraka po vsem svetu z razširjanjem in izmenjavo doslej zbranega znanja. Prav tako poudarja, da je čezmejno sodelovanje med lokalnimi in regionalnimi oblastmi (tako znotraj EU kot prek njenih zunanjih meja) lahko pomembno in da je lahko instrument evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS) koristen okvir za takšne pobude;

22. poudarja potrebo po medsektorskem sodelovanju in usklajenosti ustreznih političnih področij. Ukrepi bi morali celovito obravnavati vse vire onesnaževanja zraka – promet (cestni in necestni), energetiko (vključno z ogrevanjem gospodinjstev) ter kmetijski sektor in industrijo – ter upoštevati druga pomembna področja, kot so podnebne spremembe ali zdravje. Te politike bi lahko bile vzajemno koristne (npr. ukrepi za varčevanje z energijo), vendar bi lahko v nekaterih primerih (npr. spodbujanje zgorevanja biomase ali podpora dizelskim avtomobilom) negativno vplivale na kakovost zraka. Izkoristiti bi bilo treba sinergije in se izogniti določbam, ki bi lahko imele nasproten učinek. Za pomoč pri doseganju sedanjih ciljev glede kakovosti zraka bi bilo treba uporabiti vse ustrezne ukrepe iz evropskega zelenega dogovora, in sicer ne le akcijski načrt za ničelno onesnaževanje, temveč tudi strategijo za biotsko raznovrstnost do leta 2030, strategijo „od vil do vilic“, akcijski načrt za krožno gospodarstvo, strategijo za trajnostno in pametno mobilnost ter podnebna pravila;

23. ugotavlja, da je bilo kmetijstvo, ko gre za zmanjševanje emisij, doslej najmanj učinkovit sektor (amonijak je prekursor delcev). Čeprav so ukrepi za zmanjšanje emisij v kmetijstvu že na voljo in so tehnično ter ekonomsko izvedljivi, njihovo izvajanje še vedno ni obsežno. SKP bi morala po vrsti reform za izboljšanje svoje okoljske trajnosti bolje izpolnjevati te cilje, med pogajanjem o prihodnosti skupne kmetijske politike po letu 2020 bi bilo treba razmisliti o novih ali strožjih ukrepih, na primer ekoshemah;

24. pozdravlja namero Evropske komisije, da sprejme nadaljnje ukrepe za mobilnost brez emisij. Razmisliti bi bilo treba o harmonizaciji območij nizkih emisij ali celo o večjem številu območij brez emisij v vsej Evropi. Ker se mesta zavedajo, da se je onesnaževanje na območjih, kjer je bilo gibanje med pandemijo COVID-19 omejeno, zmanjšalo le začasno, so že sprejela ukrepe za zmanjšanje vpliva prometa: razširila so pločnike, uvedla steze za mikromobilnost, znižala omejitve hitrosti itd. Pokazalo se je tudi, da je treba podjetjem za javni prevoz nujno zagotoviti finančna sredstva (EU), da bodo lahko še naprej poslovala ter prenovila vozni park s čistejšimi vozili in da se prepreči prehod na uporabo zasebnih motornih prevoznih sredstev. Poudarja, da je treba pri razmisleku o strožjih emisijskih standardih za bencinska in dizelska vozila ter pri predlogih takih standardov upoštevati konkurenčnost proizvajalcev EU, hkrati pa poziva k opuščanju motorjev z notranjim zgorevanjem v cestnem prometu ter izraža priznanje državam članicam, regijam in mestom, ki so že določili končni datum, do katerega bodo še dovolili avtomobile z motorjem z notranjim zgorevanjem. OR nasprotuje premijam za nakup vozil z motorjem z notranjim zgorevanjem. Med drugim predlaga nadaljnje spodbujanje brezemisijske tehnologije za vozila in pospeševanje naložb v evropsko železniško omrežje tudi kot ene od možnih alternativ za vozače;

25. opozarja na problem ogrevanja stanovanj s pečmi na trdo gorivo, saj se zdi, da veljavna zakonodaja o okoljsko primerni zasnovi ne zagotavlja ustreznih rešitev. Zato pričakuje, da bo Evropska komisija to vprašanje obravnavala v povezavi s pobudami za trajnostne izdelke v okviru strategije za krožno gospodarstvo. Potrebna je tudi znatna podpora za ljudi z nizkimi dohodki (energijska revščina), ne le pri zamenjavi starih naprav, temveč tudi pri zagotavljanju cenovno dostopnega delovanja in vzdrževanja energijsko učinkovitejših naprav. Poleg tega je treba uporabiti tudi *ad hoc* spodbude za prenavo stavb, da bi postale energijsko učinkovitejše. Evropska komisija bi morala razmisliti tudi o uvedbi pravil o kakovosti goriv, ki se uporabljajo za ogrevanje stanovanj, in v ta namen uvesti ustrezne spodbude, tudi finančne;

26. spodbuja države članice, naj nujno uresničijo in posodobijo svoje nacionalne programe nadzora nad onesnaževanjem zraka ter pri njihovi pripravi in reviziji upoštevajo prispevke lokalnih in regionalnih oblasti;

#### Vključevanje javnosti

27. ugotavlja, da bi bilo treba bolj uporabljati obstoječe informacijske rešitve, aplikacije za mobilne telefone in druga ustrezna orodja za obveščanje javnosti, da bi „nevidni morilci“ postali vidni, kar bi povečalo ozaveščenost javnosti. Informacije bi morale biti enostavno razumljive in dostopne, vključevati pa bi morale tudi zdravstvene vidike. Trenutno spletišče evropskega indeksa kakovosti zraka<sup>(7)</sup> vsebuje izčrpane informacije o kakovosti zraka v Evropi, vendar je razmeroma nepoznano, zato ga je treba predstaviti širši javnosti. Spletišče bi bilo treba izboljšati tudi z modeliranjem, da se zagotovijo informacije o kakovosti zraka v regijah, manjših vaseh in na podeželskih območjih, kjer se kakovost zraka ne meri z merilnimi postajami;

(7) <http://airindex.eea.europa.eu>

28. priporoča, naj se okrepijo prizadevanja na področju „znanosti za državljane“. Aplikacije „znanosti za državljane“ ne morejo nadomestiti podatkov o spremljanju, ki bi jih bilo treba predstaviti javnosti, saj so precej manj kakovostne, lahko pa jih dopolnjujejo s podrobnejšimi informacijami o trendih onesnaženosti zraka, na ta način pa se tudi javnost aktivno vključi v dejavnosti in krepi ozaveščenost ljudi. Podpreti in pospešiti bi bilo treba raziskovalne dejavnosti, da bi bili cenovno ugodni senzori bolj zanesljivi. Pomembni in dobrodošli so tudi trenutne dejavnosti Evropskega odbora za standardizacijo v zvezi s standardi za kompaktno naprave za spremljanje kakovosti zraka in modeliranje kakovosti zraka;

29. priporoča obveščanje širše javnosti tako o problemih kot o izboljšavah, ki odražajo potencialne pozitivne rezultate ukrepanja, vključno s potencialom energetskega virov, ki ne onesnažujejo, kot so obnovljivi viri energije ali jedrska energija, kar bo državam članicam ter lokalnim in regionalnim oblastem omogočilo pridobiti podporo za ukrepe;

30. poudarja, da morajo državljani odigrati pomembno vlogo pri omejevanju onesnaževanja zraka, zlasti tako, da spremenijo več svojih življenjskih navad, vključno z mobilnostjo, ogrevanjem, prehranjevanjem in tudi potrošnjo na splošno, česar se številni zelo pogosto še ne zavedajo (čeprav se raven ozaveščenosti javnosti po EU zelo razlikuje). Zmanjšanje emisij je odvisno od njihovega prispevka, zato bi morali državljani tesneje sodelovati pri pripravi načrtov in ukrepov za kakovost zraka že v najzgodnejši fazi. Poleg tega bi bilo treba v načrte za kakovost zraka poleg regulativnih ukrepov vključiti tudi ukrepe, ki spodbujajo in podpirajo ozaveščenost in spremembe vedenja državljanov na področju mobilnosti, npr. odločitev, da se manj vozijo z avtom. Lokalne in regionalne oblasti lahko to delo olajšajo z uporabo sistemov, kot je ClairCity. Hkrati poziva k priznanju in obsežnemu razširjanju lokalnih pobud, s katerimi se vključuje državljane, kot so sajenje dreves in ustvarjanje zelenih sten v mestih, s čimer se tam čisti in hladi zrak;

#### *Usklajevanje, smernice in izvedbeni akti*

31. se zavzema za nadaljnje smernice za poročanje o kakovosti zraka in modeliranje, ki bodo zasnovane posebej za lokalne in regionalne oblasti, saj te igrajo pomembno vlogo v tem sektorju. Pri orodjih za poročanje (vključno z e-poročanjem) bi bilo treba upoštevati potrebe lokalnih organov. Vsi lokalni organi morda nimajo osebja s potrebnimi tehničnimi spretnostmi ali zahtevano ravno angleščine. Pri izboljšavah e-poročanja bi morali upoštevati posebnosti lokalnih in regionalnih uporabnikov, pri čemer bi bilo treba zagotoviti skladnost med nalogami poročanja, dodeljenimi lokalnim in regionalnim oblastem, ter njihovimi pristojnostmi in viri v tem sektorju;

#### *Sodelovanje v mrežah in pobudah*

32. priznava, da je na voljo že veliko število pobud in mrež, ki obravnavajo vprašanja onesnaževanja zraka (partnerstvo za kakovost zraka v okviru agende EU za mesta, skupina strokovnjakov za čist zrak v mestih v okviru Konvencije o zraku UNECE<sup>(\*)</sup>, forum EU za čist zrak, Konvencija županov itd.). Številne med njimi prinašajo politiki za čist zrak znatno dodano vrednost, zato želi lokalne in regionalne oblasti spodbuditi k temu, da bi bile bolj vključene v te dejavnosti na ravni EU;

33. pozdravlja novo pobudo Evropske komisije, imenovano Sporazum o zelenih mestih, ki je namenjena izboljšanju izvajanja okoljske zakonodaje EU. Sporazum o zelenih mestih ali tehnična platforma za sodelovanje na področju okolja, ki sta jo ustanovila OR in Evropska komisija, bi lahko bila koristna za usmerjanje lokalnih in regionalnih oblasti k najboljšim pobudam glede na njihove potrebe. Ti platformi bi lahko prav tako pripomogli k zbiranju in razvrščanju vseh razpoložljivih orodij, smernic ali druge ustrezne podpore, ki je na voljo v okviru Konvencije o zraku UNECE, Evropske komisije in njenega Skupnega raziskovalnega središča, Evropske agencije za okolje ali katerega koli drugega omrežja ali organizacije, ki bi lahko lokalnim in regionalnim oblastem pomagala pri njihovih dejavnostih za izboljšanje kakovosti zraka. Zagotoviti bi bilo treba tudi posebno strokovno znanje in tehnično podporo (npr. razvoj lokalnih popisov emisij, določitev območij z nizkimi emisijami, uporaba modelov SHERPA itd.), saj morajo biti lokalne in regionalne oblasti za uporabo teh orodij usposobljene;

#### **Prihodnji ukrepi**

34. poziva Evropsko komisijo, naj dodatno okrepi nekatere vidike pravil glede emisij na ravni EU ter sprejme nadaljnje ukrepe za zagotovitev učinkovitega in okrepljenega horizontalnega in vertikalnega sodelovanja, hkrati pa naj države članice ter lokalne in regionalne oblasti spodbudi k iskanju boljših metod sodelovanja in komunikacije;

<sup>(\*)</sup> Konvencija o onesnaževanju zraka na velike razdalje prek meja.

35. priporoča, naj se lokalnim organom in akreditiranim združenjem za kakovost zraka, ki so odgovorni za načrte za kakovost zraka na opredeljenih območjih kakovosti zraka, nudijo lahko dostopna finančna sredstva za zagotavljanje kakovosti zraka, pri čemer naj imajo prednost območja z višjo onesnaženostjo zraka;
36. opozarja na potrebo po usklajevanju in upravljanju ustreznih mrež, pobud, orodij in smernic, ki so že vir splošnega znanja in izkušenj ter bi lahko lokalnim in regionalnim oblastem pomagali izboljšati njihove dejavnosti za doseganje čistejšega zraka na podlagi dodatnega strokovnega znanja in smernic.

V Bruslju, 2. julija 2020

*Predsednik*  
*Evropskega odbora regij*  
Apostolos TZITZIKOSTAS

---